

**ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT
TUYỂN SINH LIÊN THÔNG TỪ CAO ĐẲNG LÊN ĐẠI HỌC**

1. Tên môn thi: Lý luận nhà nước và pháp luật

- Số tiết ôn tập: 20 tiết.

2. Đơn vị phụ trách học phần:

- Bộ môn: Luật Hành chính.

- Khoa: Luật.

3. Mục tiêu của môn thi:

3.1. Kiến thức

- 3.1.1. Hiểu được nhà nước và pháp luật là gì, ra đời như thế nào và khi nào.
- 3.1.2. Hiểu được những vấn đề cơ bản của nhà nước bao gồm bản chất, hình thức, chức năng, các kiểu nhà nước, quy luật thay thế các kiểu nhà nước khác nhau trong lịch sử. Từ đó, phân biệt nhà nước với các tổ chức khác cả trong xã hội có giai cấp và không giai cấp như tổ chức chính trị, chính trị xã hội hoặc thị tộc.
- 3.1.3. Hiểu được bản chất, các hình thức pháp luật được sử dụng ở các nước như án lệ, tập quán pháp, văn bản quy phạm pháp luật, phân biệt pháp luật với các quy phạm xã hội khác như tập quán, đạo đức, tôn giáo, nội qui nhà trường, điều lệ Đảng, Đoàn...
- 3.1.4. Hiểu được mối quan hệ qua lại giữa nhà nước với chính trị, kinh tế, pháp luật và giữa pháp luật với đạo đức, tôn giáo, tập quán, chính trị.
- 3.1.5. Hiểu được bộ máy nhà nước ở Việt Nam hiện nay được tổ chức như thế nào,
- 3.1.6. Hiểu được định nghĩa và đặc điểm của văn bản quy phạm pháp luật (VBQPPL) có khả năng phân loại VBQPPL dựa trên giá trị hiệu lực, hiểu được các khái niệm lập hiến, lập pháp và lập quy.
- 3.1.7. Xác định được các loại hiệu lực của VBQPPL, bao gồm xác định thời điểm có hiệu lực và thời điểm chấm dứt hiệu lực, hiệu lực hồi tố, hiệu lực về không gian và hiệu lực về đối tượng của VBQPPL.
- 3.1.8. Hiểu được khái niệm hệ thống VBQPPL, tên gọi và thứ tự của các văn bản quy phạm pháp luật trong hệ thống này.
- 3.1.9. Hiểu được định nghĩa hệ thống pháp luật, tiêu chí sắp xếp các quy phạm pháp luật trong hệ thống pháp luật thành ngành luật, chế định pháp luật.

- 3.1.10. Hiểu và tự định nghĩa được một số ngành luật cơ bản như ngành luật hành chính, luật hình sự, dân sự... định nghĩa được chế định pháp luật là gì.
- 3.1.11. Hiểu thế nào là đối tượng điều chỉnh và phương pháp điều chỉnh của ngành luật,
- 3.1.12. Phân biệt được hệ thống pháp luật và hệ thống VBQPPL, phân biệt được ngành luật công và luật tư, luật nội dung và hình thức.
- 3.1.13. Hiểu được khái niệm quan hệ pháp luật và cấu thành của quan hệ pháp luật.
- 3.1.14. Hiểu được các loại chủ thể của quan hệ pháp luật như cá nhân, tổ chức, pháp nhân, hộ gia đình, tổ hợp tác.
- 3.1.15. Hiểu và phân biệt được năng lực pháp luật và năng lực hành vi của chủ thể.
- 3.1.16. Định nghĩa được thế nào là hành vi và thế nào là vi phạm pháp luật, xác định các yếu tố bắt buộc phải có để coi một hành vi là vi phạm pháp luật.
- 3.1.17. Xác định được các yếu tố cấu thành của vi phạm pháp luật, hiểu được các khái niệm liên quan như lỗi, động cơ, mục đích, công cụ, phương tiện.
- 3.1.18. Nhận dạng được các loại lỗi dựa trên hai yếu tố nhận thức và mong muốn của chủ thể đối với hành vi và hậu quả của hành vi.
- 3.1.19. Hiểu và vận dụng đúng khái niệm trách nhiệm pháp lý vào tình huống cụ thể,

3.2. Kỹ năng:

- 3.2.1. Người học có khả năng sử dụng đúng các thuật ngữ pháp lý vào tình huống cụ thể, nhận dạng được VBQPPL để phân biệt nó với văn bản áp dụng pháp luật và văn bản hành chính thông thường.
- 3.2.2. Dẫn hình thành kỹ năng lập luận, kỹ năng tư duy hợp lý và mang tính phản biện.

4. Mô tả tóm tắt nội dung môn thi

Sau khi ôn tập, người học nắm bắt được những vấn đề lý luận cơ bản của học thuyết Mác-Lênin về nhà nước và pháp luật từ ngọn gốc, bản chất, hình thức, chức năng cũng như các kiểu nhà nước và pháp luật đã hình thành, tồn tại và phát triển qua các hình thái kinh tế xã hội khác nhau trong lịch sử nhân loại. Người học hiểu được đặc điểm và cấu thành của hệ thống chính trị, hệ thống các cơ quan nhà nước trong bộ máy nhà nước Việt Nam hiện nay. Qua ôn tập, người học cũng sẽ nắm được các khái niệm pháp lý cơ bản từ quy phạm pháp luật, chế định pháp luật, ngành luật, quan hệ pháp luật, sự kiện pháp lý, vi phạm pháp luật, trách nhiệm pháp lý, để có thể vận dụng đúng các khái niệm trên vào trong từng hoàn cảnh cụ thể.

5. Cấu trúc nội dung môn thi:

Chương 1: Nguồn gốc của nhà nước và pháp luật

- 1.1. Nguồn gốc của nhà nước
  - 1.1.1. Các học thuyết khác nhau về nguồn gốc của nhà nước
  - 1.1.2. Học thuyết Mác-lênin về sự ra đời của nhà nước
    - 1.1.2.1. Chế độ công xã nguyên thủy
    - 1.1.2.2. Sự tan rã của chế độ công xã nguyên thủy và nhà nước ra đời
- 1.2. Nguồn gốc của pháp luật

Chương 2: Những vấn đề lý luận chung về nhà nước

- 2.1. Bản chất nhà nước
  - 2.1.1. Tính giai cấp
  - 2.1.2. Tính xã hội
  - 2.1.3. Định nghĩa nhà nước
- 2.2. Hình thức nhà nước
  - 2.2.1. Hình thức chính thể
  - 2.2.2. Hình thức cấu trúc
  - 2.2.3. Chế độ chính trị
- 2.3. Nhiệm vụ và chức năng của nhà nước
  - 2.3.1. Nhiệm vụ
  - 2.3.2. Chức năng
- 2.4. Kiểu nhà nước
- 2.5. Những nét đặc trưng riêng biệt để phân biệt nhà nước với các tổ chức khác trong xã hội

Chương 3: Những vấn đề lý luận chung về pháp luật

- 3.1. Bản chất của pháp luật
  - 3.1.1. Tính giai cấp
  - 3.1.2. Tính xã hội
  - 3.1.3. Định nghĩa pháp luật
- 3.2. Hình thức của pháp luật
  - 3.2.1. Tập quán pháp
  - 3.2.2. Tiên lệ pháp
  - 3.2.3. Tôn giáo pháp
  - 3.2.4. Văn bản quy phạm pháp luật
- 3.3. Đặc trưng cơ bản và mối quan hệ của pháp luật với các quy phạm xã hội khác
  - 3.3.1. Đặc điểm đặc trưng của pháp luật
  - 3.3.2. Mối quan hệ giữa pháp luật với phong tục, tập quán, đạo đức, tôn giáo...
- 3.4. Chức năng của pháp luật
  - 3.4.1. Chức năng điều chỉnh
  - 3.4.2. Chức năng bảo vệ
  - 3.4.3. Chức năng giáo dục
- 3.5. Các kiểu pháp luật

Chương 4: Hệ thống chính trị và bộ máy nhà nước

- 4.1. Hệ thống chính trị
  - 4.1.1. Khái niệm
  - 4.1.2. Các thiết chế trong hệ thống chính trị
- 4.2. Bộ máy nhà nước
  - 4.2.1. Khái niệm
  - 4.2.2. Cấu thành của bộ máy nhà nước cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam

- 4.2.2.1. Hệ thống cơ quan quyền lực nhà nước
- 4.2.2.2. Hệ thống cơ quan quản lý nhà nước
- 4.2.2.3. Hệ thống cơ quan xét xử
- 4.2.2.4. Hệ thống cơ quan kiểm sát
- 4.2.2.5. Chủ Tịch nước

Chương 5: Quy phạm pháp luật và hệ thống pháp luật

- 5.1. Quy phạm pháp luật
  - 5.1.1. Khái niệm
  - 5.1.2. Cấu thành của quy phạm pháp luật
- 5.2. Hệ thống pháp luật
  - 5.2.1. Khái niệm hệ thống pháp luật
  - 5.2.2. Các bộ phận cấu thành của hệ thống pháp luật (ngành luật, chế định pháp luật, quy phạm pháp luật)
- 5.3. Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật
  - 5.3.1. Khái niệm
  - 5.3.2. Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật Việt Nam hiện hành

Chương 6 : Quan hệ pháp luật

- 6.1. Quan hệ pháp luật
  - 6.2.1. Khái niệm
  - 6.2.2. Cấu thành của một quan hệ pháp luật
- 6.2. Sự kiện pháp lý
  - 6.3.1. Khái niệm
  - 6.3.2. Phân loại sự kiện pháp lý

Chương 7: Thực hiện pháp luật và áp dụng pháp luật

- 7.1. Thực hiện pháp luật
  - 7.1.1. Khái niệm
  - 7.1.2. Các dạng của thực hiện pháp luật
- 7.2. Áp dụng pháp luật
  - 7.2.1. Khái niệm
  - 7.2.2. Các trường hợp cần áp dụng pháp luật
  - 7.2.3. Các giai đoạn áp dụng pháp luật

Chương 8: Vi phạm pháp luật và trách nhiệm pháp lý

- 8.1. Vi phạm pháp luật
  - 8.1.1. Khái niệm
  - 8.1.2. Cấu thành của vi phạm pháp luật
  - 8.1.3. Các loại vi phạm pháp luật
- 8.2. Trách nhiệm pháp lý
  - 8.2.1. Khái niệm
  - 8.2.2. Các loại trách nhiệm pháp lý
  - 8.2.3. Mối quan hệ giữa vi phạm pháp luật và trách nhiệm pháp lý

6. Phương pháp giảng dạy

- Phương pháp thuyết trình.
- Phương pháp hỏi đáp.

7. Nhiệm vụ của người học

- Người học phải thực hiện các nhiệm vụ như sau:
- Nghiên cứu tài liệu có liên quan đến nội dung thi để tham gia thảo luận và trả lời các câu hỏi giảng viên đặt ra trên lớp.

8. Đánh giá kết quả của người học

8.1. Hình thức thi

Môn thi được đánh giá bằng hình thức trắc nghiệm. Thời gian thi là 90 phút.

8.2. Cách tính điểm

Bài thi được chấm theo thang điểm 10; làm tròn đến 0,25 cho từng bài thi.

8.3. Điều kiện xét tuyển

Môn thi đạt $\geq 1,25$ điểm.

9. Tài liệu học tập:

Thông tin về tài liệu	Số đăng ký cá biệt
[1] Lý luận nhà nước và pháp luật, Phan Trung Hiền, Hà Nội, NXB. Chính trị quốc gia, 2011.	320.1H305 Luat.007698
[2] Lý luận nhà nước và pháp luật, Phan Trung Hiền, Hà Nội, NXB. Chính trị quốc gia, 2011, quyển 2.	320.1H305 Luat.007697
[3] Giáo trình lý luận về nhà nước và pháp luật, Nguyễn Văn Động, Hà Nội, NXB. Giáo dục, 2009.	342.597/ Đ455/ SP.013972
[4] Những nội dung cơ bản của môn học lý luận Nhà nước và pháp luật, Phan Trung Hiền, Hà Nội, NXB. Chính trị quốc gia, 2014.	320.1/ H305

Cần Thơ, ngày 27 tháng 11 năm 2015

**TL. HIỆU TRƯỞNG
TRƯỞNG KHOA**

Lê Thị Nguyệt Châu (Đã ký)

TRƯỞNG BỘ MÔN

Đinh Thanh Phương (Đã ký)